НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
(протокол №5 від 28 серпня 2026 р.)
Голова Науково-методичної ради

_____ Оксана ШИНКАРУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДИЧНЕ ПРАВО, ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ДЕОНТОЛОГІЯ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
спеціальність: І7 Терапія та реабілітація
спеціалізація: Фізична терапія
освітньо-професійна програма: Фізична терапія
статус навчальної дисципліни: обов'язкова
код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 11
мова навчання: українська

Київ – 2025

РОЗРОБНИКИ:

Олена ЛАЗАРЄВА, завідувач кафедри терапії та реабілітації, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
olazarieva@uni-sport.edu.ua
Ірина ЩАСЛИВА, викладач кафедри терапії та реабілітації,
ischaslyva@uni-sport.edu.ua
Ольга КУЧЕРЯВА, викладач кафедри терапії та реабілітації,
okucheriava@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:
Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2025 р., протокол № 26)

Завідувач кафедри _____ доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми Ольга ІВАНОВСЬКА

Начальник
навчально-методичного відділу _____ Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти _____ Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей та досягнення передбачених результатів навчання. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність морально-етичних і моральних правил здійснення реабілітаційної діяльності, а також суспільні відносини, які виникають в процесі діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів.

Основні теми: застосування у професійній діяльності основ законодавства України, яке регламентує діяльність у галузі охорони здоров'я, професійна етика та деонтологія фізичних терапевтів та ерготерапевтів, поняття моралі, лікарська таємниця та помилка, біомедична етика, моделі взаємовідносин в системі «фахівець-пацієнт», фахівець-фахівець, ерготерапевтичне втручання та втручання фізичним терапевтом, міжнародні стандарти діяльності у практиці фізичних терапевтів та ерготерапевтів, взаємовідносини фахівців з різними категоріями пацієнтів, родичами та між колегами.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Annotation of educational discipline. Discipline is sent to forming of certain by the educationally-professional program of general and professional компетентностей and also on the achievement of the envisaged results of studies. The volume is three ECTS credits. The article of study of educational discipline is totality of mental and ethical and moral rules of realization of rehabilitation activity, and also public relations that arise up in the process of activity of physical therapists and occupational therapists.

Main topics: application in professional activity of the basics of the legislation of Ukraine, which regulates activities in the field of health care, professional ethics and deontology of physical therapists and occupational therapists, concepts of morality, medical secrecy and error, biomedical ethics, models of the relationship in the "specialist-patient" system , specialist-specialist, occupational therapy intervention and intervention by a physical therapist, international standards of activity in the practice of physical therapists and occupational therapists, relationships of specialists from external categories with users, relatives and colleagues.

The final assessment is based on the results of the current control and test results

Мета навчальної дисципліни - формування у майбутнього фахівця необхідного обсягу знань про законодавство України, що регламентує діяльність у галузі Охорони здоров'я, основні принципи та норми сучасної біоетики та деонтології в медицині, професійної етики фізичного терапевта та ерготерапевта, особливостей комунікації із пацієнтами з різними особливостями сприйняття інформації та особами з інвалідністю для здійснення ефективної професійної діяльності;

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація,
спеціалізація Фізична терапія

Шифр	**Компетентності**
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК3	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК6	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК7	Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК2	Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов’язані з практикою фізичної терапії.
СК7	Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров’я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.
СК8	Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.

Обсяг навчальної дисципліни - 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форма навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	6	0	30	0	54	90

Статус навчальної дисципліни: обов`язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях, уміннях та навичках, сформованих у процесі опанування базових навчальних дисциплін.

Програма навчальної дисципліни.
Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	Л	пр	с. р.
Тема 1. Етика та професійні особливості діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів.	30	2	10	18
Тема 2. Загальні питання регулювання та організації охорони здоров'я в Україні.	18	0	4	14
Тема 3. Особливості взаємовідносин в професійній діяльності терапевтів та ерготерапевтів з різними категоріями пацієнтів та колегами.	14	2	6	6
Тема 4. Вступ до комунікації. Збір анамнезу, мотиваційне інтерв'ю з пацієнтом чи опікунами/родичами. Зворотній зв'язок.	28	2	10	16
Всього годин:	**90**	**6**	**30**	**54**

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Етика та професійні особливості діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів.

Біоетика та біомедична етика. Визначення медичної етики та її складової — медичної деонтології. Етичні закони та позиції у медицині. Сутність професійної моралі фізичного терапевта, ерготерапевта у сучасному суспільстві. Поняття про морально-етичне та правове регулювання діяльності медичних працівників. Морально-правові аспекти проведення клінічних експериментів та досліджень. Лісабонська та Гельсінкська Декларації прав пацієнта. Поняття про ятрогенії, основні їх причини та наслідки. Проблема проведення „сліпих" клінічних досліджень в сучасній охороні здоров'я.

Визначення та сутність лікарської таємниці,

Право пацієнта на конфіденційність інформації про його стан здоров'я та можливі обмеження цього права. Гарантії дотримання лікарської таємниці у Міжнародному Кодексі медичної етики, Лісабонській декларації про права пацієнта, Проекті Етичного Кодексу медичної сестри України, Етичному кодексі лікаря України. Поняття про лікарську помилку, правопорушення, посадові злочини та відповідальність за них. Правові

документи, що регламентують дотримання лікарської таємниці в Україні (ст. 132. 145, 387 Карного Кодексу України).

Статус і функції сучасної деонтології. Професійна деонтологія як складова етичної науки.

Етичний кодекс фізичного терапевта. Етичний кодекс, принципи, цінності, стандарти поведінки ерготерапевта. Основні моделі взаємовідносин між фізичним терапевтом/ерготерапевтом та пацієнтом. Принцип «інформованої згоди» і «автономії» пацієнта.

Свобода та відповідальність у професійній діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів. Повага до прав та гідності пацієнтів/клієнтів. Якісь надання послуг пацієнту/ клієнту. Профілактика ризику та терапевтичних помилок. Етична проблема навчання студента. Моральний вибір: проблема цілі та засобу її досягнення у практиці роботи фізичного терапевта та ерготерапевта.

Тема 2. Загальні питання регулювання та організації охорони здоров'я в Україні.

Медичне право і його місце в системах права і законодавства України. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.

Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні. Закон Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я (2020).

Міжнародно-правові стандарти надання реабілітаційної допомоги. Нормативні стандарти надання медичної та реабілітаційної допомоги в Україні.

Національна служба здоров'я України (далі – НСЗУ). Реабілітаційні пакети. Місце фізичного терапевта та ерготерапевта в наданні реабілітаційної допомоги.

Діяльність професійних організацій (Української Асоціації фізичних терапевтів, Українського товариства ерготерапевтів та Всеукраїнського об'єднання фізичних терапевтів) як крок у впровадження вищих стандартів реабілітаційної діяльності, освіти та реабілітаційної практики в Україні.

Адвокація професії.

Тема 3. Особливості взаємовідносин в професійній діяльності терапевтів та ерготерапевтів з різними категоріями пацієнтів та колегами.

Деонтологічні аспекти взаємовідносин у медичних колективах: проблеми корпоративності, демократичності, субординації. Між-, мульті-, трансдисциплінарна команда. Місце фізичного терапевта та ерготерапевта в командній роботі. Автономія та спільність у прийнятті рішень, комунікація, відповідальність. Проблеми деонтології та етики в педіатрії, онкології, геронтології, психіатрії. Особливості спілкування з різними категоріями пацієнтів. Співпраця з рідними/опікунами пацієнта. Повідомлення поганих новин пацієнту (протокол SPIKES). Взаємовідносини в процесі реабілітації з пацієнтами, які потребують певного ставлення в силу своїх особливостей, зокрема діти, особи з інвалідністю. Особливості реабілітації певних груп

пацієнтів. Базові знання про психотравму та особливості комунікаціїї із пацієтами, що пережили травмуючі події.

Тема 4. Вступ до комунікації. Збір анамнезу, мотиваційне інтерв'ю з пацієнтом чи опікунами/родичами. Зворотній зв'язок.

Здатність ефективно спілкуватись, зокрема навчити пацієнта/клієнта його опікунів до взаємодії один з одним задля ефективного відновлення та профілактики захворювання. Види, компоненти, навички. Збір анамнезу. Принципи побудови стосунків з клієнтом в процесі інтерв'ювання. Зворотній зв'язок. Моделі зворотнього зв'язку. Амбівалентність пацієнта. Риси ефективних та неефективних фізичних терапевтів /ерготерапевтів. Фактори покращення менеджменту процесу терапії у ланці «фізичний терапевт/ерготерапевт– пацієнт».

Тематика практичних занять

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Номер за порядком і назва теми практичних занять	Кількість годин Денна форма
Тема 1. Етика та професійні особливості діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів.	1. Біоетика та біомедична етика. Визначення медичної етики та її складової — медичної деонтології сутність лікарської таємниці.	2
	2. Етичний кодекс фізичного терапевта. Свобода та відповідальність у професійній діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів.	2
	3. Основні моделі взаємовідносин між фізичним терапевтом / ерготерапевтом та пацієнтом. Принцип «інформованої згоди» і «автономії» пацієнта.	2
	4. Професійний стандарт фізичного терапевта та асистента фізичного терапевта.	2
	5. Професійний стандарт фізичного терапевта та асистента фізичного терапевта.	2
Тема 2. Загальні питання регулювання та організації охорони здоров'я в Україні.	6. Медичне право і його місце в системах права і законодавства України. Україні. Закон України Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я (2020). НСЗУ.	2
	7. Міжнародні стандарти надання реабілітаційної допомоги. Професійні спілки фізичної терапії, ерготерапії.	2
Тема 3. Особливості	8. Особливості реабілітації певних груп	2

взаємовідносин в професійній діяльності терапевтів з різними категоріями пацієнтів та колегами.	пацієнтів. Базові знання про психотравму та особливості комунікаціїї із пацієтами, що пережили травмуючі події.	
	9. Деонтологічні аспекти взаємовідносин у медичних колективах: проблеми корпоративності, демократичності, субординації. Між-, мульти-, трансдисциплінарна команда. Місце фізичного терапевта та ерготерапевта в командній роботі. Автономія та спільність у прийнятті рішень, комунікація, відповідальність.	2
	10. Особливості спілкування з різними категоріями пацієнтів. Співпраця з рідними/опікунами пацієнта. Як повідомити погані новини пацієнту (протокол SPIKES).	2
Тема 4. Вступ до комунікації. Збір анамнезу, мотиваційне інтерв'ю з пацієнтом чи опікунами/родичами. Зворотній зв'язок.	11. Комунікація. Види, компоненти, навички. Збір анамнезу. Принципи побудови стосунків з клієнтом в процесі інтерв'ювання. Зворотній зв'язок. Моделі зворотнього зв'язку.	2
	12. Зворотній зв'язок. Моделі зворотнього зв'язку. Амбівалентність пацієнта.	2
	13. Риси ефективних та неефективних фізичних терапевтів /ерготерапевтів.	2
	14. Фактори покращення менеджменту процесу терапії у ланці «фізичний терапевт/ерготерапевт– пацієнт».	2
	15. Фактори покращення менеджменту процесу терапії у ланці «фізичний терапевт/ерготерапевт– пацієнт».	2
Всього годин:		30

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин Денна форма
Тема 1. Біоетика. Медична етика та професійна	1. Етичні закони. Проблема проведення „сліпих" клінічних досліджень в сучасній охороні здоров'я	2

деонтологія. Основні положення.	2. Пройти онлайн-курс «Введення в реабілітаційні втручання» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/learn/introduction-to-rehabilitation-interventions-promopage/	4
	3. Статус і функції сучасної деонтології. Професійна деонтологія як складова етичної науки. Пройти онлайн-курс «Інформована згода» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/uk/informed-consent-course-course-uk/	4
	4. Повага до прав та гідності пацієнтів/клієнтів. Пройти онлайн-курс «Вплив саморефлексії, цінностей і неявних упереджень на спілкування з пацієнтом» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/learn/the-impact-of-self-reflectionvalues-and-implicit-bias-on-patient-communication-promopage/	3
	5. Якісь надання послуг пацієнту/ клієнту. Етична проблема навчання студента.	1
	6. Моральний вибір: проблема цілі та засобу її досягнення у практиці роботи фізичного терапевта та ерготерапевта.	2
	7. підсумок за першою темою. ТЕСТ 1. Тема 1_Біоетика. Медична етика та професійна деонтологія.	2
Тема 2. Загальні питання регулювання та організації охорони здоров'я в Україні.	8. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин. Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні.	4
	9. Національна служба здоров'я України. Реабілітаційні пакети. Місце фізичного терапевта та ерготерапевта в наданні реабілітаційної допомоги. Пройти онлайн-курс «Вступ до неявного упередження в охороні здоров'я» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/learn/an-introduction-to-implicit-bias-in-healthcare-promopage/	6
	10. Пройти онлайн курс за посиланням	4

	https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=208 "Документування процесу надання реабілітаційної допомоги на основі МКФ»	
Тема 3. Особливості взаємовідносин в професійній діяльності терапевтів з різними категоріями пацієнтів та колегами.	11.Особливості етичного спілкування та деонтологічної поведінки з особами з інвалідністю в практиці фізичних терапевтів та ерготерапевтів. Пройти онлайн-курс «Використання емпатії у спілкуванні» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/uk/using-empathy-in-communication-course-course-uk/	2
	12. Проблеми деонтології та етики в педіатрії, онкології, геронтології, психіатрії.	2
	13. Пройти онлайн-курс «Адаптація спілкування до різних груп населення» Physiophedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/learn/adapting-communication-to-different-populations-promopage/	2
Тема 4. Вступ до комунікації. Збір анамнезу, мотиваційне інтерв'ю з пацієнтом чи опікунами/родичами. Зворотній зв'язок.	14. Збір анамнезу у пацієнта із обраним порушенням функціонування. Доповідь. Розробка презентації мотиваційного інтерв'ю з пацієнтом чи опікунами/родичами.	10
	ТЕСТ 2. Підсумковий тест з дисципліни "Медичне право, професійна етика та деонтологія»	6
Всього годин:		54

Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни:

Застосування теоретичних та практичних положень медичного права, професійної етики та деонтології в сфері фізичної терапії та ерготерапії завдяки:

знанням: сутності та особливостей професійної етики та деонтології; моралі та її специфіки на різних історичних етапах розвитку людства, базових етичних категорій, видів, принципів та кодексів професійної етики, структури моралі та моральної свідомості; основних етичних проблеми сучасної охорони здоров'я, умови їх виникнення, шляхи подолання, знанням базових джерел медичного права та основних міжнародних та вітчизняних законодавчих документів в сфері майбутньої професії.

умінням: оцінювати дії і події повсякденного життя з позицій добра і зла; використовувати принципи професійної етики та норми права в процесі своєї професійної діяльності для запобігання виникнення проблем у роботі з

пацієнтами та колегами та вирішення спірних питань; трактувати ключові питання правових та етичних аспектів медичної діяльності фізичного терапевта; застосовувати отримані знання при вивченні інших навчальних дисциплін та в майбутній роботі за фахом.

Перелік результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація Фізична терапія

Результати навчання (РН)	
РН3	Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
РН13	Провадити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.
РН16	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.
РН17	Проводити інструктаж та навчання пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів.
РН19	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Порядок оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під	Кількість

	час заняття	балів за види робіт та загальна кількість балів за тему заняття
1. Біоетика та біомедична етика. Визначення медичної етики та її складової — медичної деонтології сутність лікарської таємниці.	Мотиваційне есе	5
2. Етичний кодекс фізичного терапевта. Свобода та відповідальність у професійній діяльності фізичних терапевтів та ерготерапевтів.	Сертифікат експрес опитування: відмінності між посадовими обов'язками ФТ і ЕТ	3 2
3. Основні моделі взаємовідносин між фізичним терапевтом / ерготерапевтом та пацієнтом. Принцип «інформованої згоди» і «автономії» пацієнта.	Сертифікат експрес відповідь	3 2
4. Професійний стандарт фізичного терапевта та асистента фізичного терапевта.	Створити власне резюме/ Онлайн-курс «Введення в реабілітаційні втручання» Physiophedia Plus.	10
5. Професійний стандарт фізичного терапевта та асистента фізичного терапевта.	Експрес-контроль.	5
6. Медичне право і його місце в системах права і законодавства України. Україні. Закон України Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я (2020). НСЗУ.	Опитування в креативному стилі «реабілітаційний крокодил, еліас»	10
7. Міжнародні стандарти надання реабілітаційної допомоги. Професійні спілки фізичної терапії, ерготерапії.	Доповідь про професійні спілки в Україні/ результати тесту1	5
8. Особливості реабілітації певних груп пацієнтів. Базові знання про психотравму та особливості комунікаціїї із пацієтами, що пережили	флешмоб «кулачок щастя»	5

травмуючі події.		
9. Деонтологічні аспекти взаємовідносин у медичних колективах: проблеми корпоративності, демократичності, субординації. Між-, мульти-, трансдисциплінарна команда. Місце фізичного терапевта та ерготерапевта в командній роботі. Автономія та спільність у прийнятті рішень, комунікація, відповідальність.	Міні кейси (комунікація з «пацієнтом» при переміщенні з ліжка в крісло колісне)	5
10. Особливості спілкування з різними категоріями пацієнтів. Співпраця з рідними/опікунами пацієнта. Як повідомити погані новини пацієнту (протокол SPIKES).	Експрес контроль: рефлексія на тему.	10
11. Комунікація. Види, компоненти, навички. Збір анамнезу. Принципи побудови стосунків з клієнтом в процесі інтерв'ювання. Зворотній зв'язок. Моделі зворотнього зв’язку.	Есе на тему: взаємодії пацієнта з навколишнім світом (практичний вихід на кріслах колісних на вулицю)	5
12. Зворотній зв'язок. Моделі зворотнього зв’язку. Амбівалентність пацієнта.	Вирішення кейсів (оцінка відео)	5
13. Риси ефективних та неефективних фізичних терапевтів /ерготерапевтів.	Презентація на обрану тему.	10
14. Фактори покращення менеджменту процесу терапії у ланці «фізичний терапевт/ерготерапевт–пацієнт».	Обговорення	5
15. Фактори покращення менеджменту процесу терапії у ланці «фізичний терапевт/ерготерапевт–пацієнт».	Підсумковий тест	10
Всього балів:		100

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. Білоконь С. В. Основи біоетики та біобезпеки: навчальний посібник / С. В. Білоконь – Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. – 155 с.

2. Біоетика: від теорії до практики. Київ : ВД «Авіцена», 2021. 144 с. ISBN 978-617-7597-30-7

3.Грін Олександр. Медичне право в питаннях і відповідях. Загальна частина : навч. посіб. / О. О. Грін. — Ужгород : Сабов А. М. – 2023 Кн. 1. — 2023. — 408 с.

4. Запорожан В. М. Етюди про моральність. Нооетичний аспект / В. М. Запорожан. — Одеса : ОНМедУ, 2015. — 160 с.

5. Ковальова О. М. Деонтологія в медицині : підручник / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук. – Київ : Медицина, 2015. – 240 с.

6. Охорона здоров’я і права людини : ресурсний посібник / за науковою редакцією І.Я. Сенюти (укр. версія). – 5-те вид., доп. – Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2015. – с. 989

7.Rehabilitation methodology and strategies a sstudy physiotherapists. Springer. 2022.

8.White Book on Physical and Rehabilitation Medicine (PRM) in Europe. The clinical field of competence: PRM in practice. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. Eur J PhysRehabil Med. 2018; 54(2):204 p.

Додаткові (Інтернет ресурси):

1. http://www.uianet.org/documents/ qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf 20. General comment No. 14: The Righttothe Highest Attainable Standard of Health (Art. 12).